

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring om ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Høringens saksnummer: 19/1010

Høring: Høring om ny forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning og endringer i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Levert: 07.06.2019 15:24

Svartype:

Gruppering av høringsinstanser: Bruker- og interesseorganisasjoner

Avsender: Norske Fag- og Friskolers Landsforbund

Kontaktperson: Rieneke Schilperoort

Kontakt e-post: rieneke@friskoler.no

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) takker for muligheten å komme med innspill i høring om forslag til forskrift til fagskoleloven. Det foreslåtte navnet Fagskoleforskriften er tydelig og hensiktsmessig.

Medlemmene i NFFL på fagskolenivå tilbyr utdanninger innen visuelle kunsthøgskole, dans, musikkteater, design og helse.

NFFL ønsker særlig å gi innspill på kapittel 2 Opptakskrav og kapittel 3 Rangering ved opptak.

Kapittel 2 Opptakskrav

Begrenset opptak til 10% uten fag/svennebrev eller generell studiekompetanse:

I forslaget §6 foreslås det at opptak til fagskoleutdanninger skal være relevant fag- eller svennebrev eller generell studiekompetanse. For de søkerne som ikke har fullført og bestått vgs kan det etter §7 gjennomføres et opptak på grunnlag av realkompetanse og opptaksprøve. Dette kan gjelde for inntil 10 prosent av tilbudene om studieplass.

Forslaget er problematisk fordi kunstfaglige fagskoleutdanninger er praktiske og yrkesrettede, og krever spesifikk forkunnskap. Det viktigste er her hvilke kunstfaglige kompetanser en søker har. Ved å gjennomføre en

opptaksprøve blir alle søkere vurdert på samme grunnlag, nemlig etter kunstfaglige kriterier. Læringscyklusen i kunstfag starter idet søkeren starter arbeidet med sin søknad til skolen. Kunstfaglige fagskoleutdanninger foretar en grundig vurdering av hver søker. Skolene kvalitetssikrer gjennom opptaksprøvene om søkeren har den faglige kompetansen som tilsvarer læringsutbytte på nivå 4 i Nasjonalt Kvalifikasjonsrammeverk, vurderer søkerens kreative evner og interesser, og om undervisningsopplegget skolen tilbyr er riktig for søkeren.

Skolene er ute etter de beste søkerne for å kunne oppnå best mulig resultat og nivå på uteksaminerte studenter og oppnå det best mulige faglige læringsmiljøet.

Generell studiekompetanse eller fag- og svennebrev gir ingen visshet til skolen om søkerens kunstfaglige nivå. Om disse skolene blir tvunget til å ta opp søkerne på et lavt kunstfaglig nivå, men som har generell studiekompetanse, vil nivået på uteksaminerte studenter og læringsmiljøet svekkes. Dette vil videre gjøre det vanskeligere for studenter fra norske kunstfagskoler å holde høyt nok kunstfaglig nivå til å komme inn på norske kunsthøyskoler. Her er konkurransen fra både danske og svenske søkere veldig sterk og kunsthøyskolene ønsker å tilby plass til de beste søkerne – uavhengig av nasjonalitet.

Opptaksprøve er ikke bare en inngang til en studie, men også til arbeidsoppgaver etter studiene. Ved å sende inn dokumentasjon av tidligere prosjekt og motivasjonstekster vinner man utsmykninger, utstillinger, stipend og andre oppdrag. I det kunstfaglige arbeidslivet er det fagkompetansen ved dokumentasjon av arbeid som blir vurdert. Det er denne fagtradisjonen kunstfagskolene, kunsthøyskolene og akademiene håndterer.

UH-sektoren har egne bestemmelser om opptak basert på opptaksprøve jf. forskrift om opptak til høgare utdanning §§ 3-6, 4-9 og 7-14. I § 3-6 er det ingen prosentvis begrensning for opptak for studenter som ikke har generell studiekompetanse.

Når departementet legger til grunn en skarp begrensning for studenter som kan tas opp ved en fagskole uten fag- og svennebrev eller generell studiekompetanse blir det i praksis vanskeligere å komme inn på en kunstfaglig fagskole enn på en kunstfaglig utdanning på høyskolenivå. Den tillit som har blitt gitt til UH-sektoren bør derfor også gis til fagskolesektoren. NFFL foreslår derfor at departementet vurderer hvilke skoler kan få en unntaksbestemmelse på lik linje med UH-sektoren og blir nevnt i § 7 av fagskoleforskriften.

NFFL foreslår derfor følgende tekst:

§ 7 Unntak for kunstfaglige utdanninger:

Kunstfaglige utdanninger kan ta opp søkere som er 19 år eller eldre i opptaksåret på grunnlag av opptaksprøve jf. fagskoleloven § 16 andre ledd. Unntaket gjelder for følgende kunstfaglige fagskoleutdanninger: ...

Betinget opptak:

I §9 er betingelsene for opptak på visse vilkår (betinget opptak) nedfelt. Søkeren kan få tilbud om studieplass når den av spesielle omstendigheter ikke kan avlegge eksamen i videregående opplæring innen søknadsfristen, og som derfor ikke er kvalifisert for opptak til fagskoler som er omfattet av denne forskriften. En betingelse er at søkeren består eksamen i ett eller flere fag i videregående opplæring i løpet av første semester etter opptak.

For kunstfaglige utdanninger er opptaket gjennomført før det blir kjent om søkeren har fullført og bestått videregående opplæring. Om disse søkerne har fått tilbud om studieplass ved en fagskole og har takket ja, er skolen bundet av en kontrakt med studenten. Erfaringsmessig er det cirka 40 prosent av søkerne som ikke har fullført og bestått videregående opplæring og er under 23 år ved opptak. Om det viser seg at 25 % av søkerne som har fått tilbud om studieplass ved en skole ikke vil bestå, skal skolen følge opp disse studentene for å få fullført videregående opplæring. Om studenten ikke klarer å fullføre i første semester på fagskolen, mister studenten studieplassen og studieretten. Det kan medføre at i en klasse på 16 studenter, må 4 studenter avslutte etter første semester. Det påvirker klassemiljøet og læringsmiljøet på en negativ måte.

Om kunstfaglige utdanninger får tilkjent en unntaksbestemmelse for opptak på grunnlag av opptaksprøve gjelder ikke denne problemstillingen disse utdanningene. Den gjelder ellers for mange fagskoleutdanninger, som f.eks. tar opp studenter som skal bestå svennebrevet i september.

Det medfører også at fagskolene vil miste en del av sitt resultatbaserte tilskudd, som er avhengig av produksjon av studiepoengenheter. En studiepoengenheter tilsvarer 60 studiepoeng. Fagskolens finansiering er til dels avhengig av denne studiepoengenhetsproduksjonen.

Ordningen med betinget opptak kan medføre større studieavbrudd som påvirker både studenten i sine muligheter til å ta opp lån for å studere videre og rammer fagskolenes finansiering.

Kapittel 3 Rangering ved Opptak

I § 12-§16 er det lagt inn bestemmelser om rangering etter et poengsystem. Fullført og bestått videregående opplæring gir søkeren flere poeng i dette systemet. Fagskoleutdanning er en praktisk rettet utdanning. Særlig i de kunstfaglige utdanningene NFFL representerer, er det ikke utslagsgivende om søkeren har fullført og bestått videregående opplæring siden dette ikke nødvendigvis er relevant for å være en kvalifisert søker. En poengrangering der man skal vektlegge et kriterium som ikke har noen relevans for

utdanningen er ikke hensiktsmessig.

NFFL foreslår følgende tekst:

§ 16 Rangering på grunnlag av opptaksprøve:

Rangering på grunnlag av opptaksprøve for kunstfaglige fagskoleutdanninger nevnt i § 7 skjer på grunnlag av opptaksprøve alene.

Avslutningsvis ønsker NFFL å påpeke at fagskoleutdanningens egenart bør ivaretas for å sørge for at flest mulig klarer å gjennomføre videreutdanning. Den praktiske tilnærmingen fagskoleutdanningene har legger til rette for at mange som kanskje ikke lærer så godt etter en teoretisk metode, kan være motivert til å videreutdanne seg og gjennomføre videreutdanningen. Det er uheldig om denne egenarten voldes for å ligne mer på UH-sektoren.

Norske Fag- og Friskolers Landsforbund

Rieneke Schilperoort

styreleder

-

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.